

Produktivitetskommissionens betänkanden Goda möjligheter till ökat välbefinnande (SOU 2024:29) och Fler möjligheter till ökat välbefinnande (SOU 2025:96)

Sammanfattning

Region Gävleborg har beretts möjlighet att yttra sig över remiss av Produktivitetskommissionens betänkanden; Goda möjligheter till ökat välbefinnande (SOU 2024:29) och Fler möjligheter till ökat välbefinnande (SOU 2025: 96) fram till den 4 februari 2026.

Region Gävleborg kommenterar i detta remissvar valda delar i kapitel 3 (teknisk utveckling, forskning och innovation), 4 (digitalisering och AI), 5 (arbetsmarknad och kompetensförsörjning), 8 (klimat- och industripolitik), 9 (energiförsörjning), 10 (bostadsmarknaden), 11 (kriminalitet och tillit), 13 (kommunsektorn), 15 (offentlig upphandling) och 17 (hälso- och sjukvård) i slutbetänkandet, samt ett fåtal bedömningar och förslag i kapitel 7 (bostäder och byggande) och 9 (utbildning) i delbetänkandet.

Region Gävleborg har i första hand valt att kommentera de delar i utredningen som berör de egna kompetens- och verksamhetsområdena, med fokus på Produktivitetskommissionens bedömningar och förslag. Yttrandet har beretts brett inom organisationen och involverat berörda delar av verksamheten.

Kommentarer

Slutbetänkandet Fler möjligheter till ökat välbefinnande (SOU 2025:96)

Kapitel 3. Teknisk utveckling, forskning och innovation

3.5.4 Starkare koppling mellan akademi och näringsliv

6. Bedömning: Kopplingen mellan akademien och näringslivet bör stärkas för att förbättra förutsättningarna för spridning av forskningen i samhället.

Region Gävleborg instämmer i bedömningen.

3.5.6 Ett bättre system för företagsfrämjande

15. Bedömning: Systemet för de s.k. företagsfrämjande stöden bör förändras eftersom det riskerar att leda till snedvridningar, skapar komplexitet för involverade aktörer och stöden är svåra att utvärdera.

16. Förslag: Minska antalet främjandeaktörer och antalet system för ansökningar.

17. Förslag: Utveckla gemensamma verktyg för ansökningsprocesserna, t.ex. en digital "en väg in"-lösning i linje med Danmarks och Finlands system.

18. Förslag: Skapa en struktur för utvärdering av stöden med bättre tillgång till data, krav på att stöden utformas så att de är utvärderingsbara samt att utvärderingarna utförs av en oberoende myndighet.

Region Gävleborg instämmer delvis, men vill samtidigt peka på att de selektiva företagsstöden skapar ett mervärde för den lokala och regionala utvecklingen. Exempelvis i form av arbetstillfällen i områden med en svagare ekonomisk utveckling än i regelrätta tillväxtregioner. På så vis bidrar de företagsfrämjande stöden även till goda förutsättningar att bo, leva och verka i hela landet, såväl i starka tillväxtregioner som i landsbygder.

Region Gävleborg ställer sig dock bakom förslagen att minska komplexiteten i det statliga företagsfrämjande systemet och att verka för en ökad möjlighet att följa upp och utvärdera stöden.

3.5.8 Samhällsekonomiskt effektiva krisstöd

20. Bedömning: Stöd till företag i samband med kriser bör utformas så att de kan rullas ut snabbt, även om det innebär en sämre träffbild. Stöden bör snabbt rullas tillbaka när ekonomin återhämtar sig.

Region Gävleborg instämmer i bedömningen.

Kapitel 4. Digitalisering och AI

4.4.2 Tillgängliggör svenska data

30. Förslag: Genomför förslagen i SOU 2023:96 för att skapa tydlighet kring interoperabilitet på nationell nivå.

31. Bedömning: Tillgång till data är grundfundamentet för den digitala utvecklingen. Digitalisering, sammanställning och tillgängliggörande av data behöver därför vara en prioriterad uppgift i offentliga myndigheter.

32. Förslag: Förstärk arbetet på Kungliga biblioteket att tillsammans med lämpliga samarbetspartners utveckla AI-modeller för svensk offentlig sektor.

33. Förslag: Forskning bör ingå i SCB:s verksamhet i syfte att identifiera utvecklingspotential och öka användarvänligheten i statistiken.

34. Förslag: Utforma offentlighets- och sekretesslagen, OSL, omvänt, så att informationsutbyte som huvudregel är tillåtet mellan myndigheter.

35. Förslag: Ersätt nuvarande registerlagar med en enda registerlag.

Region Gävleborg ställer sig mycket positiv till utredningens bedömning om att data behöver tillgängliggöras på ett bättre sätt. Inom ramen för det regionala utvecklingsarbetet följer regionerna utvecklingen inom sitt territorium utifrån en mängd olika områden. Analyserna grundas till stor del på offentliga data som tillhandahålls av myndigheter såsom Statistiska Centralbyrån, Arbetsförmedlingen, Skolverket, Tillväxtanalys, Trafikanalys, Tillväxtverket, med flera. Många myndigheter tillhandahåller idag sin data på ett mycket undermåligt sätt. För att komma åt statistiken krävs inte sällan ett omfattande manuellt arbete från användaren, i system som kan se mycket olika ut mellan myndigheter. Flera myndigheter tillgängliggör dessutom inte sin data via API:er (Application Programming Interface). Region Gävleborg anser att samtliga myndigheter som tillhandahåller officiell statistik av allmänt intresse bör tillgängliggöra sin data via API:er och via ett enhetligt system. Idag är Statistiska Centralbyrån den myndighet som är bäst på att tillgängliggöra sin data och bör därför vara en modellmyndighet i ett sådant arbete.

4.4.5 Stärk förmågan till digital innovation i offentlig sektor

50. *Bedömning: Automatiseringen av beslutsfattandet i offentligt finansierad verksamhet bör öka.*

51. *Förslag: Gör en översyn av områden där automatisering kan vara relevant. Översynen bör identifiera juridiska och förvaltningsmässiga hinder för automatisering och föreslå hur dessa kan undanröjas.*

Region Gävleborg ser det som positivt att förmågan till digital innovation i offentlig sektor stärks, inte minst kring AI som särskilt omnämns. Det behövs dock djupare utredning kopplat till individens rätt, om användningen av automatiserade beslut i offentligt finansierad verksamhet ska öka. Inte minst med tanke på etiska aspekter men också kopplat till AI-förordningen, som kräver mänsklig översyn av automatiskt beslutsfattande.

Kapitel 5. Arbetsmarknad och kompetensförsörjning

5.3.3 Sänk den statliga inkomstskatten

60. *Förslag: Den statliga inkomstskatten sänks genom att skiktgränsen höjs och att skattesatsen sänks. Skiktgränsen föreslås höjas så att 5 procent av förvärvsinkomsttagarna betalar den statliga inkomstskatten och skattesatsen föreslås halveras från 20 procent till 10 procent.*

Region Gävleborg tillstyrker förslaget.

5.3.4 Mer ändamålsenliga och effektivare utbildningsval

61. *Förslag: Myndigheten för yrkeshögskolan tillåts att bevilja stöd till utbildningar som i dagsläget helt eller delvis tillgodoses av universitet och högskolor.*

Region Gävleborg bedömer att den föreslagna förändringen i praktiken redan är möjlig i dag. Myndigheten för yrkeshögskolan kan redan bevilja utbildningar även när liknande utbildningar finns inom universitet och högskola, förutsatt att det finns en tydlig efterfrågan från arbetsgivare. Det är arbetsgivarnas behov som bör avgöra vilken utbildningsnivå som är ändamålsenlig.

5.3.5 Stärk de nationella yrkesprogrammen på gymnasial nivå

62. *Förslag: Inrätta en ny nationell yrkesutbildning på gymnasial nivå med lägre studietakt och sänkta behörighetskrav.*

Region Gävleborg tillstyrker förslaget.

5.3.10 Stärk arbetsmarknadsutbildningen

70. *Förslag: Öka antalet deltagare i arbetsmarknadsutbildning.*

71. *Förslag: Definiera målgruppen för arbetsmarknadsutbildning i högre utsträckning utifrån den arbetssökandes jobbchanser efter avslutad utbildning snarare än tiden i arbetslöshet.*

72. *Förslag: Dela upp Arbetsförmedlingens upphandlingar av arbetsmarknadsutbildning i regionala kontrakt för att minska risken för och konsekvenserna av överprövningar.*

Region Gävleborg ser behov av att i högre utsträckning prioritera yrkesutbildning inom kommunal vuxenutbildning för arbetssökande, snarare än att bygga ut arbetsmarknadsutbildningen. Detta bedöms ge bättre förutsättningar för långsiktig

kompetensförsörjning och stärka möjligheterna till livslångt lärande inom det ordinarie utbildningssystemet.

Kapitel 8. Klimat- och industripolitik

8.3.2 Kostnadseffektivitet bör vara en bärande princip

89. *Bedömning: Kostnadseffektivitet bör vara en bärande princip vid val och utformning av klimatpolitiska åtgärder.*

Region Gävleborg instämmer i bedömningen.

8.3.4 De svenska nationella klimatmålen skapar otydlighet och försvårar kostnadseffektivitet

93. *Förslag: De svenska nationella klimatmålen ses över av Miljömålsberedningen med inriktningen att harmonisera dem fullt ut med de EU-beslutade målen.*

Region Gävleborg instämmer i förslaget.

8.3.8 Nya stöd ska föregås av en ordentlig analys

97. *Förslag: Beslut om stödprogram och enskilda större företagsstöd ska föregås av en analys och särskilt utlåtande från relevanta expertmyndigheter. Analysen ska baseras på tydliga kriterier och principer grundade i teoretisk och empirisk evidens.*

Region Gävleborg instämmer i förslaget.

8.3.9 Stödets utformning bör bygga på tydliga principer

98. *Förslag: Vid inrättande av ett selektivt stöd bör bl.a. följande principer beaktas i utformningen: – Neutralitet och transparens – Begränsa risken för det offentliga och säkerställ det privata ansvarstagandet – Kostnadseffektivitet – Kontinuerlig uppföljning och utvärdering.*

Region Gävleborg instämmer i förslaget.

Kapitel 9. Energiförsörjning

9.4.1 Energipolitiken bör vara långsiktig

101. *Bedömning: En långsiktig blocköverskridande överenskommelse bör ingå i syfte att skapa stabila spelregler för energimarknaden.*

Region Gävleborg instämmer i bedömningen. Utredningen lyfter även att energi historiskt sett har varit en viktig nyckel till landets produktivitet, vilket är bra att uppmärksamma. **Region Gävleborg** vill dock betona att den effektbrist och kapacitetsbrist som råder i flera delar av landet utgör ett stort hinder för nya etableringar och begränsar den befintliga industrins möjligheter att ställa om och på sikt leva vidare.

9.4.3 Inför en trestegsprincip för ett mer samhällsekonomiskt effektivt elsystem

103. *Förslag: Inför en trestegsprincip för utvecklingen av elsystemet. Optimering och begränsad ombyggnation av det befintliga systemet bör prioriteras före omfattande nyinvesteringar.*

104. Förslag: Förtydliga Svenska kraftnäts uppdrag rörande helhetsansvar för planeringen av elsystemet.

Region Gävleborg betonar att ett väl fungerande elnät är avgörande för att kunna föra in och ta ut mer producerad energi samt för att transportera el genom landet. En ökad elproduktion kräver att elnätet inte enbart byggs om, utan även förnyas och byggs ut.

9.4.5 En ändamålsenlig utbyggnad av elsystemet bör kunna genomföras med statligt stöd

106. Bedömning: Statliga stödprogram bör användas för att säkerställa en ändamålsenlig utbyggnad av elsystemet. Stöd bör utformas stegvis med beaktande av de osäkerheter som finns rörande framtida elbehov.

Region Gävleborg vill påtala att en avvaktande hållning skapar en kraftig begränsning i den hållbara omställning som befintlig industri genomför. Det kommer även att begränsa etableringar och investeringar. Även om användningen inte kommer att öka så mycket som prognoserna säger, så behöver den öka för att kunna öka produktiviteten, samt för att klara klimatomställningen. Fokus bör i stället vara att staten tar ett större ansvar för att understödja en utbyggnad av elsystemet genom stöd och subventioner. Detta framför allt då elanvändningen historiskt hängt tätt samman med tillväxt och där framtidens teknologier har en hög elanvändning.

Kapitel 10. Bostadsmarknaden

10.4.3 Främja neutralitet i val av bostadsort

117. Förslag: Genomför en översyn av styrmedel som kan antas påverka människors val av bostadsort, i syfte att minska oavsedda snedvridningar och öka neutraliteten.

Region Gävleborg vill skicka med att regeringens mål för den regionala utvecklingspolitiken (utgiftsområde 19) är ”utvecklingskraft med stärkt lokal och regional konkurrenskraft för en hållbar utveckling i alla delar av landet”. Det är viktigt att människor kan bo, leva och verka i hela landet.

Kap. 11 Kriminalitet och tillit

Region Gävleborg betonar att förebyggande och upptäckande insatser, samt insatser för att hantera välfärdsbrott är centrala. Välfärdsbrottslighet medför allvarliga konsekvenser för samhället och innebär ett angrepp mot samhällets gemensamma skyddsnät. Det som kännetecknar denna typ av brottslighet är bedrägerier eller överutnyttjande av de offentliga välfärdssystemen där utbetalningar betalas ut på felaktiga grunder. Detta resulterar ofta i stor ekonomisk skada för den offentliga sektorn samt omfattande kvalitetsbrister i den utförda verksamheten vilket drabbar de mest utsatta grupperna i samhället, till exempel äldre och sjuka. Förutom att välfärdsbrottslighet medför att skattemedel används

felaktigt så underminerar det även medborgarnas tillit till välfärdssystemen och de demokratiska systemen.

11.3.3 Tillståndsplikt och uppgiftslämnandeskyldighet

121. Förslag: Tillståndsplikt införs för ytterligare verksamheter inom hälso- och sjukvården, däribland primärvård.

122. Förslag: Kraven för att erhålla tillstånd att bedriva offentligt finansierad verksamhet skärps och beviljas endast om utförare bedöms uppvisa särskild lämplighet. En vandelsprövning ska göras vid utfärdande av nya tillstånd och befintliga tillstånd ska lättare kunna återkallas.

Region Gävleborg tillstyrker förslagen.

11.3.4 Samla, dela och tillgängliggöra information

124. Förslag: Ett utförarregister för privata utförare av all offentligt finansierad verksamhet införs.

125. Bedömning: Möjligheterna för kommuner, regioner och myndigheter att dela information sinsemellan bör förbättras.

Region Gävleborg tillstyrker förslaget och instämmer i bedömningen att möjligheterna för informationsutbyte mellan kommuner, myndigheter och regioner bör förbättras.

11.3.8 Insatser mot korruption och möjliggörare

131. Förslag: Misstänkt korruption i kommuner och regioner ska omfattas av obligatorisk anmälningsskyldighet.

132. Bedömning: Regeringen bör överväga hur s.k. möjliggörare i större utsträckning kan motverkas och lagföras.

Region Gävleborg tillstyrker förslagen.

Kapitel 13. Kommunsektorn

13.3.1 En garantimodell för kommunsektorns finansiering

140. Bedömning: Statens nuvarande ordning för finansiering av kommunsektorn bidrar till otydlighet och oförutsägbarhet, vilket försämrar förutsättningarna för att kunna bedriva effektiva verksamheter.

141. Förslag: En statlig garantimodell för kommunsektorns finansiering införs.

Region Gävleborg stödjer förslaget. Det bör ge en grund för stabila och långsiktiga ekonomiska planeringsförutsättningar, vilket har stor betydelse för regionernas möjlighet att med god framförhållning planera och bedriva verksamheten effektivt. Det ger också förutsättningar att minska konjunkturens påverkan på regionernas verksamhet samt kommunsektorns påverkan på konjunkturen, det vill säga förslaget kan verka kontracykliskt.

Region Gävleborg anser också att de generella statsbidragen borde värdesäkras, till exempel med prognosen för Landstingsprisindex (LPIK) respektive Prisindex för kommunal verksamhet (PKV). Utan värdesäkring påverkas kommunsektorns ekonomi av pris- och löneutveckling. Värdesäkring skulle skapa stabilitet och förutsägbarhet om de ekonomiska förutsättningarna och underlätta den

ekonomiska planeringen både på kort sikt, med nästa års budget, och på längre sikt.

13.3.2 Bättre redovisning för förbättrad tydlighet

142. Förslag: En redovisning av hur förändrade statsbidrag och reformer påverkar kommuner och regioner ska göras i budgetpropositionen.

Region Gävleborg ställer sig positiv till förslaget. Tydlighet och en samlad bild av förändringar är grundläggande förutsättningar för att regionerna ska kunna agera i enlighet med viljeinriktningen i statsbudgeten. Det är särskilt viktigt med transparens om hur mycket en förändring av statsbidrag innebär reellt och jämfört med föregående år.

13.3.3 Metoder för att kunna mäta produktivitetsutvecklingen

143. Bedömning: Produktivitetmätningar i offentlig sektor bör baseras på prestationsmått som kvalitetsjusteras där så är möjligt.

144. Förslag: SCB ges i uppdrag att ta fram och utveckla metoder och mått för kvalitetsjusterade produktionsvolym, samt att kontinuerligt hålla dessa mått uppdaterade i tidsserier.

Region Gävleborg instämmer i att det behövs bättre metoder för att beskriva produktivitet och effektivitet. Det finns dock skäl att ytterligare analysera vilka metoder som ska användas och vara öppen för flera alternativ. I vissa länder görs för hälso- och sjukvården en kvalitetsjusterad beskrivning av produktivitet. Svårigheterna med detta, till exempel vilka kvalitetsmått som ska väljas och vilken vikt de ska ha, ska dock inte underskattas. Modellerna för detta bör ändå utredas vidare.

Ett annat spår kan för hälso- och sjukvården vara att på makronivå i stället utgå från kostnad per invånare och komplettera med bedömningar av kvalitetsförbättringar/hälsovinster över tid, eller vid jämförelser mellan regioner.

13.3.4 Statsbidragsportal och sektorsbidrag

145. Förslag: En statsbidragsportal för samtliga riktade statsbidrag tas fram, där all information om bidragen samlas och där ansökan, återskott och återrapportering samt redovisning sker.

Region Gävleborg stödjer förslaget samt instämmer med Produktivitetskommissionen att ambitionen bör höjas jämfört med Statskontorets nuvarande uppdrag som i stort innebär endast informationsgivning. Portalen bör utvecklas till att även innefatta ansökan, återrapportering och redovisning så att det kan göras på ett likartat sätt för samtliga statsbidrag.

146. Förslag: Minska antalet riktade statsbidrag genom att de avslutas eller inordnas i sektorsbidrag.

Region Gävleborg ställer sig positiv till förslaget att vissa riktade statsbidrag ska inordnas i sektorsbidrag. Det borde, liksom förslaget om en garantinivå för kommunsektorns finansiering, ge en grund för stabila och långsiktiga ekonomiska planeringsförutsättningar. Färre riktade statsbidrag innebär att resurser kan läggas på kärnverksamhet i stället för att administrera till exempel ansökningar och återrapportering. Region Gävleborg anser också att ett alternativ kan vara att lägga

in riktade statsbidrag i de generella statsbidragen, vilket kan ge större möjligheter att hantera bidrag inom ordinarie budgetprocess och därmed öka effektiviteten.

13.3.5 Kommunala bolag och dold mervärdesskatt

147. Förslag: Tillsätt en utredning i syfte att analysera de kommunala bolagens roll samt ta fram förslag för att garantera insyn, ansvarsutkrävande, sund konkurrens och motverka korruptionsrisker.

Region Gävleborg anser att om en utredning ska tillsättas behöver uppdraget utvecklas och preciseras mer.

13.3.6 Beredskap för kommunsammanläggningar och mellankommunal samverkan

149. Förslag: Regeringen ska ha beredskap att rikta särskilt stöd till kommuner som önskar att gå samman med andra kommuner eller ingå mellankommunal samverkan.

Region Gävleborg stödjer förslaget. Det skulle kunna underlätta utredningar och genomförande av sammanslagningar.

Kapitel 15. Offentlig upphandling

15.3.1 Systematisk användning av erfarenheter

158. Bedömning: Den offentliga sektorn bör i högre grad utnyttja erfarenheter av tidigare leverantörsrelationer vid tilldelning av nya kontrakt.

159. Förslag: Inför ett system där upphandlande organisationers erfarenhet av olika leverantörer kan registreras i syfte att kunna använda dessa erfarenheter som grund för tilldelning av kontrakt i andra upphandlingar.

Region Gävleborg ställer sig tveksam till bedömningen och förslaget. Att bedöma erfarenheter och ha med som utvärderingskriterier är svårt i praktiken och kan även riskera att stimulera till korruption.

15.3.2 Bättre inkösuppgifter

160. Förslag: Sammanlänkade uppgifter om hela inköpsprocessen och hela inköpsvolymen bör samlas in i syfte att förbättra möjligheterna för analys och utvärdering.

161. Förslag: Bredda kravet på elektroniska inköp till hela den offentliga sektorn.

162. Förslag: Etablera en statlig annonsdatabas med en roll likt EU:s gemensamma annonsdatabas Tenders Electronic Daily (TED) men för samtliga upphandlingsannonser i Sverige.

Region Gävleborg tillstyrker förslagen.

15.3.3 Bättre organisering av inköpsverksamheten

163. Förslag: Ge uppdrag till statliga myndigheter med en stor inköpsvolym att arbeta med kategoristyrning och inköpsanalyser.

Region Gävleborg är positiv till förslaget.

15.3.5 Färre överprövningar och effektivare handläggning

166. Förslag: Det bör bli svårare för leverantörer att få upphandlingar överprövade, bl.a. genom införandet av en avgift.

Region Gävleborg tillstyrker förslaget.

15.3.6 Förändrade europeiska upphandlingsregler

168. Bedömning: Upphandlingsreglerna bör förändras så att upphandlande organisationer får större frihet kring hur upphandlingen genomförs, bättre möjligheter för förhandling med potentiella leverantörer och större utrymme för bedömningar baserade på erfarenheter.

Region Gävleborg instämmer i bedömningen.

Kapitel 17. Hälso- och sjukvård

17.3.1 Stärkt primärvård med tillräcklig resurstilldelning

172. Bedömning: Primärvårdens roll bör stärkas och dess resursandel öka genom omfördelning inom vårdsystemet. Patienter bör styras mot primärvård som första vårdnivå.

173. Förslag: Omställningen till en stärkt primärvård ska följas genom de mått som föreslås i SOU 2018:39, bl.a. andelen utfärdade specialistbevis i allmänmedicin samt primärvårdens andel av de totala sjukvårdskostnaderna.

Region Gävleborg instämmer i utredningens slutsats att primärvårdens roll behöver stärkas, men hur detta ska ske i praktiken behöver vidare utredas och tydligare styras utifrån bristande utfall i flertalet utvärderingar av God och nära vårdarbetet.

17.3.2 Kravet på regionerna att tillämpa LOV tas bort

174. Förslag: Kravet på regionerna att tillämpa lagen (2008:962) om valfrihetssystem som upphandlingsform för primärvård tas bort.

Region Gävleborg avstyrker förslaget, men ser gärna en utredning av hur vårdvalet kan förbättras.

17.3.3 Ersättningssystem och beskrivningssystem

176. Förslag: Socialstyrelsen ska se över hälso- och sjukvårdens beskrivningssystem och förändra dessa för att stimulera en överföring av vård till öppnare vårdformer på lägsta effektiva omhändertagandenivå.

Region Gävleborg är tveksamt till förslaget. Det är inte självklart hur hälso- och sjukvårdens "beskrivningssystem" ska utvecklas för att stödja en överföring av vård till öppna vårdformer.

17.3.4 Remisskrav för akutvård på sjukhus

177. Förslag: Primärvården ges ansvar för brådskande hälso- och sjukvård som inte kräver vård på akutsjukhus. För akuta besök på sjukhus införs remisskrav om inte särskilda skäl föreligger.

Region Gävleborg avstyrker förslaget. Att införa krav på remiss för akut vård bedöms inte vara ändamålsenligt. Ett sådant krav skulle dessutom förutsätta en omfattande utbyggnad av primärvården.

178. Förslag: Staten ska ta ett tydligare strategiskt ansvar för hälso- och sjukvårdens kompetensförsörjning.

Region Gävleborg tillstyrker förslaget.

17.3.5 Strategiskt ansvar för kompetensförsörjning och vårdinfrastruktur

179. Bedömning: Staten bör bistå huvudmännen med samordning av vårdinfrastrukturplanering.

Region Gävleborg avfärdar bedömningen.

17.3.5 Strategiskt ansvar för kompetensförsörjning och vårdinfrastruktur

179. Bedömning: Staten bör bistå huvudmännen med samordning av vårdinfrastrukturplanering.

Region Gävleborg avfärdar bedömningen. Det är sjukvårdsregionernas uppgift att samordna vårdinfrastrukturen.

17.3.9 Hälso- och sjukvårdens digitalisering

183. Bedömning: Staten bör ta ett större ansvar för och tydligare styra centrala delar av vårdens digitalisering.

Region Gävleborg anser att det är bra om staten tar ett större ansvar för vissa centrala komponenter i den digitala infrastrukturen. Regionerna behöver dock tillsammans med staten ha ett fortsatt ansvar för prioriteringen av både utvecklingen av den digitala infrastrukturen och de digitala tjänsterna.

185. Bedömning: Hälso- och sjukvårdens data bör i högre utsträckning kunna nyttjas för primär- och sekundäranvändning.

Region Gävleborg delar bedömningen att hälso- och sjukvårdens data i högre utsträckning bör kunna nyttjas för primär- och sekundäranvändning. Sekretessgränser mellan utförare och integritetsskyddet bör dessutom ses över för att skapa smidigare och säkrare kommunikation, datasammanställning och säkrare samt effektivare övergångar i vården.

17.3.10 Vikten av prevention

186. Bedömning: Preventionsinsatser bör stärkas och prioriteras.

187. Förslag: Folkhälsomyndigheten och Socialstyrelsen ges ett gemensamt uppdrag att utforma ett nationellt reformprogram för stärkt egenvård samt beskriva vilken avlastning det skulle kunna innebära för hälso- och sjukvården.

Region Gävleborg ställer sig tveksam till förslaget.

17.3.11 Fasa ut lågvärdevård

188. Förslag: Lågvärdevård fasas ut genom bättre följsamhet av de nationella riktlinjerna. Arbetet med Kloka Kliniska Val intensifieras.

Region Gävleborg tillstyrker förslaget.

Delbetänkandet Goda möjligheter till ökat välbefinnande (SOU 2024:29)*Kapitel 7. Bostäder och byggande*7.4.4 Länsstyrelsernas roll inom regional utveckling bör stärkas

47. *Bedömning: Flytten av det regionala utvecklingsansvaret från Länsstyrelsen till regionerna bör utvärderas. Statens roll kan behöva stärkas.*

Region Gävleborg avfärdar bedömningen. Regeringen har tillsatt en särskild utredning som behandlar regional utvecklingspolitik och landsbygds politik; SVESAM – Utredningen för Sveriges sammanhållna utveckling. I sitt delbetänkande (SOU 2025:85) gör utredningen bedömningen att de uppgifter som samtliga regioner har enligt lagen (2010:630) om regionalt utvecklingsansvar bör ligga kvar på regionerna. Region Gävleborg instämmer i SVESAM:s bedömning.

*Kapitel 9. Utbildning*9.3.2 Finansieringen bör spegla utbildningsanordnarens ansvar och premiera högkvalitativ utbildning

78. *Bedömning: Regeringen bör ta vidare icke implementerade förslag från Dimensioneringsutredningen. Reglerna kring skoletableringar bör reformeras.*

Region Gävleborg instämmer i bedömningen och bedömer att reformerade regler för skoletableringar är en förutsättning för att dimensioneringsuppdraget ska få avsedd effekt.

79. *Förslag: Det bör införas en arbetsmarknadskomponent i den högre utbildningens resurstilldelningssystem och dimensionering.*

Region Gävleborg tillstyrker förslaget. För utbildningar med regional arbetsmarknadskoppling bör arbetsmarknadskomponenten utformas med hänsyn till regionala behov, utifrån den arbetsmarknad som det aktuella lärosätet försörjer med kompetens.

Patrik Stenvard
Regionstyrelsens ordförande

Katrien Vanhaverbeke
Regional utvecklingsdirektör